

Latweeschu A wises.

Nr. 42.

Zettortdeenâ 15. Oktober.

1853.

Drucktschtâ pee J. G. Hoffmann un A. Johannjohu.

Ea mihliba irr stipra ka nahwe.

Augsta dseefma 8, 6.

Kahdam augstam leelam kungam Bohlu femmè bij sullainis Stefans wahrdâ. Schis sullainis lihdsinajahs Ahbraâma sullainam, Elieferam, un pats leelskungs lihdsinajahs Ahbraâmam. Prohti itt kâ Ahbraâms sawu Eliëferu mihloja, tapatt arri schis Bohlu leelskungs sawu Stefanu mihloja. Un itt kâ Eliëfers sawam kungam Ahbraâmam ne kalpoja ween preeksch azzim, bet itt kâ pascham Kungam, tapatt arri Stefans sawam leelamkungam no wiffas firds kalpoja, kâ tehwu winnu mihlodams.

Kahdâ seemas wakkarâ leelskungs ar sawu leelmahti un ar saweem abbeem behrneem kammanâs mahjâs brauz un Stefans jahj no pakatas. Peepeschi atskann wilku kaukschana. Leelskungs kutscheram pawehl, lai schiglat branzoh. Sirgi skreen kâ trakki, paschi no wilkeem bihdamees. Bet jo winni skreen, jo wilki dsenahs pakkat un winnu kaukschana atskann jo tuwaki. Behdigi sirgi wairs nejana skreet un jau wilki taifahs us kammanahm uslehkt, kad peepeschi Stefans nolezz no sirga un uslezz us kammanahm. Wilki Stefana sirgam wirsü kriht, kutschers sirgus stubbina un kamehr wilki jahjanu sirgu saplehsch, kammanas jau labbir gabbalinu us preekschu bij tikfuschas. Jau leelskungs preezajahs, ka nu wiffas behdas pagallam. Bet klau! jau wilki attal klahrt. Weenu sirgu norihjuschi, winni arri tohs zittus sirgus gribb saplehsch. Kâ bittes ap kammanahm winni lehka. Birnu wilku, kas us-

lezz us kammanahm, leelskungs noschauj, tapatt arri ohtru, bet ko nu darriht? Bissi no jauna peelahdeht ne bij wakkas. Jau leelskungs taifahs us breefmigu mirschanu, jau seewu un behrneem wansch apkampj ar raudadamahm azzim, jau wilki uslezz us kammanahm, — kad peepeschi Stefans ta fakka: „Leelskungs! gahdajeet par mannu seewu un behrneem!“ Kâ sazzidams, wansch nolezz no kammanahm, sohbins rohkâ, paschu wilku widdâ. Un tee wilki, par kammanahm wairs ne behdamees, wiffi nabagam Stefanam wirsü kriht un kamehr Stefans ar wilkeem kaujahs un kamehr wilki winnu saplehsch, — tikkam leelskungs panahf mescha gallu, panahf muischu.

Un leelakunga tehws preezadamees behrneem pretti steidsahs, bet dehs tehvam ne dohd ne labbdeenu ne rohku ne mutti, bet kâ traks us stalli skreedams sirgam us mugguru kahj un brehz: „dabbujeet plintes un steidseetes mannim pakkal!“ Un wansch papreeksch un sullaini un stalla puischi no pakkatas pilnds lehkschs steidsahs us to weetu, fur Stefans wilku rikht bij lehziis.

Gan winni zittus wilkus noschauj, gan zittus aisdsem, bet Stefans jau bij saplehschis un galwa ween bij wessela un sohbins. Un leelskungs ar ruhktahm affarahm buttschoja sawa mihla Stefana mutti un winnu apraudaja itt kâ Jehlabs sawu Jahsepu aprandajis.

Mihlestibu ar naudu ne warr atlihdsinacht. To leelskungs gan simaja, bet lai par attraitut un behneem gahdajoh, to jau pats Stefans mirdams leelukungu bij lihdsis. Par attraitnei

par pahrtittu muhscham ne buhtu behdas, leelskungs apstiprinaja, ka 1 rubl. sdr. par deenu dabbujschoht, kamehr dšhwoschoht. Tapatt arri attraitnei un winaas behrneem un behnu behrneem brangu semneeka muiſchu dewe par dšimtu semmi us muhschigeem laiteem. Behdigi wehl leelskungs saweem behrneem un behnu behrneem tahdu likkumu zehle us muhschigeem laiteem, ka wezzakam dehlam allaschin ta sulaina wahrdu buhschoht doht, prohti Stefans, lai Stefana mihlestiba wehl behrneem un behnu behrneem paliktu peeminna.

*   *   *

Woi tu, lassitais mihlais, warr buht brijenjees, ka Stefans sawu lungu tik karsti mihlejis, ka winsch labpraht pats mirdams no nahwes winau pestijis? Un tomehr es sinnu weenu wihru, kas tewi wehl karstak mihlejis, ne ka Stefans sawu lungu mihlejs. Woi tawa firds ta wihra wahrdu tewim ne swanna?

Heerwagen.

Sinna par mihlo tehnu semmiti.

IV.

Par Widsemmes pilsehtem.

39schã Nummeri mehs peeminnejam, ka pa wissu Widsemmi effoht 11 pilsehti un 1 meestinsch. Zik warredami tẽ jums scho to par teem isteikim, lai mihli Latweeschi dauds mas sinnatu lahdi pilsehti tehnu-semmiti. Sahlkim ar pascho mihlo mahti, kas wissus zittus ta ka behrnus irr isaudsinajuse, barro un ar sawu brunnu-muhreem ta ka wista sawus zahlischus appafschi spahrneem sakrahama irr apfargajuse, prohti ar

1) Leelo Rihgu, Widsemmes Gubernements pilsehtu. Kursch Latweetis ne sinn scho muhsu leelo ne isgrahbjamu naudas pohdu, kas nu jau 600 gaddus pee Daugawas krasseem 13 werstes no juhrmallas pee tahs masas Rijas uppites 1200 gadda no ta wezza Widsemmes trescha Biskapa Alberta eerakts tappis. Schis gudrs wihrs gan ne lifke bes

sinnas tik stiprus muhrus apfahrt, jo tahda manta gan jafarga. — Tihri brihnumus kad reds, ka zauru gaddu, seem un wassar, tukschã pawassarã un baggata maises laika, ideenas laudis ka bittes fastreen no mallu mallahm un nahk Rihgã sawu kullu peebeht ar spohscheem rubeteem; un ja tik teem tahda prezze, lai buhtu irr smilschu sauja jeb leela garra reise labbi bas jeb linnu wesumu, woi arri 100 smagg, peelahdeti kuggi, woi leelas pohlu sruhgas jeb laiwinas jeb malkas-plohsti, ween alga, westi ne buhs nobraufuschi. Pahlinsch un, prezze paleek Rihgã, laiwa jeb ratti tuksch, bet kulla rubetu pilla, ja tik par nelaimi paschi to ne iskaisfina pa schenkehms jeb bohtehm. Deesinn kur teem Rihdsineekeem tik dauds naudas muhscham warr gadditees, paschi to ne rakdami ne kaldami. Tee tik dohd un dohd wisseem, ween alga woi Widsemneeks jeb Kurssemneeks, Kreews jeb Wahjssemneeks, Pohlis jeb Peitis, un tomehr teem wehl irr un atleek, un tee tohp jo deenas jo baggati! Deesgan gudri us andeli un prezzechanohs tee gan warr buht. Dasch Peitis ne warr deesgan isflaweht, zik tur warroht labbas mahzibas dabuhht. Lai teem mihleem Rihdsineekeem irr pateiks, ka tee tik ruhpiigi par wissahm muhsu meefas wajadshahm gabda un muhsu semmes kohpeju sweedrus baggati makfa. Ko gan sahktum ar tahm mihlahm Deewa dahwanahm, kad tas debbesu tehws tahdã gaddã muhsu druwinas un laidarus baggati swehtijis, bet kad leela Rihgã tahds neissmallams naudas pohds ne buhtu? Wahzu Awises raksta, ka isgahjuschã gaddã Rihgas kohymanni us sweschahm semmehm ween subtijuschi prezzi par: 14,898728 sud. rubl. un Entenderi ween par 7,264539 rubl. sud. no tahs panehmusch; no sweschahm semmehm us Rihgu ne puss tik dauds effoht atwestis, ka turpu aiswestis. Kur tad nu wehl wissa ta nauda, ko tee ismaksajuschi par muhsu prezzi un maif? Woi tew lassoht ne buhs mohkas deesgan jaw bijuschas, tahdus leelus naudas staitlus safaukt kohpa?

Lattwéeschu Newischu

Nr. 42.

peelikkums.

1853.

Gohda-deena.

Lihds schim iwelti gaidijis lai zits kahds schinnis Alwisès sinnu dohtu par to gohda deenu ko August mehnescha ohtrâ deenâ Slehtas mahzitaja muischâ (Kursemmê) un Slehtas basnizâ swinneja, — tapatt, lai ir masumâ, ja-isteiz ka tai minnetâ deenâ Slehtas zeen. mahzitajis, Konsistorialtrahts J. G. Büttnet, Deewam ihpaschi gohdu dewe par to, ka mahzitaja-ammata nu jaw 50 gaddu strohdajis un arween tai paschâ wetâ ta Runga wihna-kalnu aptohpis. — Zaufas dseedaschanas rihta agrumâ mihlu twezzu firmu mahzitaju apstweizinaja, tad behrni, behrna behrni, raddi, draugi tur sanahkuschi, iktweens twezzam tehtwam sawu preeku isteize par to gohda-deenu un sawas firds wehleschanas; pehzak tad nahze ir zitti mahzitaji (bija patwissam 19) ar gohda-apstweizinaschanahm, nahze ir Slehtas zeen. kungs ar jitteem zeen. kungeem sawu preeku par scho deenu isteikt, nahze zitti kas gohda-raktus nodewe, nahze Lattwéeschu draudses wahrda wihriansch kas leelu farkanu ar sudrabaplahthem aptaltu grahmatu us smukku spilweninu preekschâ nesse — bija Bihbele Lattwéeschu wallodâ, par dahwanu ko draudse sawam mihlam mahzitajam nesse luhgdama, lai ir turpma eetsch swehtibas teem Deewa wahrdu studdina. Scho mihlestibas sismi un tohs wahrdinus ko runnaja kas to eedewe, wezs mahzitajis ar affarahm azjis un ar patejibas wahrdeem pretti nehme, — ar tahdu mihlu patejschanu arri to sudraba smukku bikkuri ko kahdi Slehtas Wahzeeschu draudses lohzejli par dahwanu dewe. Un nu wissi gan brauze gan gahje us basnizu, fur wezs mahzitajis tahdâ labbâ weffeliba un spehtâ, ka gan ittim retti reds pte teem kas tif ilgi ammatâ bijuschi, pats Lattwéeschu un Wahzu wallodâ spreddiki teize, sawu

pagahjuschu darba laiku un Deewa schehlastibu peeminedams. No altara Edohles mahzitajis kallektes dseedaja un kahds wahrdis par scho deenu runnaja us Lattwéeschu draudsi; us Wahzeeschem Kursemmes zeen. General Superdents no altara swehtus wahrdis runnaja par to, ka tahdu deenu buhs gohdâ turreht: — to zittu swehtu darbu preeksch altara Puschu mahzitajis nokohpe. Preeksch spreddika Wahzeeschu draudse arri ihpaschu swehtu dseesmu no kohra mahziti dseedataji dseedaja. — Pehz pabeigta swehta darba basnizâ, fur laudis itt papilnam bija sanahkuschi, — twezza mahzitaja tweesi bija aizinati Slehtas muischâ gohda-maliti eenemt. Pawakkarâ wissi bija attal mahzitaja muischâ kohpâ, fur lihds sebbam wakkaram gohdigâ preeka kohpâ palikke. Wakkaris, jehschu dsestris, bija jauks, dahrs bija ispuschohts ar papihra-wehja-lukturteem, dseltaneem, silleem, farkaneem, jalkeem, un mehnes ne zik augsti pazehlfes sawu gaischumu arri dewe klast, — lihds ar teem stuntes-ugguneem, rakehtem un zittahm tahdahm ugguns-palusteschanahm, ko labpraht reds, un ko ir tur warreja redsht.

R — II.

Siunas par Bihbeles beedribahm un sewischki par Nihgas Zahna draudses beedribu, kad ta sawus Bihbeles swehtkus swehtija istâ swehtdeena pehz Waffaras swehtku atswehtes 1853.

(Stattees Nr. 41.)

(Weigums.)

Kad te peeftaita, kas mums pehrnâ gaddâ atlikte un atrehkina, ko par grahmatahm effam isdewuschki, tad mums atleef 146 R. un 14 R. sudr.

